

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne
iskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), JUNE 28, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 125

NOVI GROBOVI

FRANK BRESKVAR

Včeraj zjutraj je nagloma umrl Frank Breskvar, star 62 let, stanujoč na 1244 Norwood Rd. Doma je bil iz vasi Zadvor, fara Sostra, odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti. Zadnjih 10 let je delal kot mizar pri F. H. Hill Co. Bil je član društva Slovenec, št. 1 SDZ, in društva Lipa, št. 129 SNPJ.

Tukaj zapuša soprogo Frances, rojeno Pangeršič, tri hčere, Mrs. Frances Jakomin, Mrs. Anna Cresante in Mrs. Mary Tomažič ter šest vnukov, v Ljubljani pa brata Ivana. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 10.45 uri iz Zakraskovega pokopnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 11. uri in nato v družinsko grobnico na pokopališče Calvary.

MARJA STEINER

Ko je včeraj zjutraj prišla mestna bolnišnica na dom bolne Mrs. Steiner, ki živi sama v majhni koči na 902 E. 207 St., kjer je preje živela družina Tekavec, jo je našla mrtvo sedečo na stolu. Očividno je preminila že nekaj ur preje. Sosedje so pokojnico videli preje na ta dan, ko se je nahajala na vrtu. Starost je bila 73 let. Ker je že dalj časa bolehal, si je imenovala upravitelja John J. Grdina, kateri sporoča, da ima pokojnica v stari domovini sestro Adelo Grunden in brata Karol Lunder, oba v Ljubljani. Bila je članica društva Lunder-Adamič, št. 28 SNPJ, in podružnice št. 14 SZZ. Soprog ji je umrl 24. decembra 1949. Pogreb se vrši v soboto popoldne ob 2. uri iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 17010 Lake Shore Blvd., na Highland Park pokopališče.

MIKE LIPINSKI

Kakor smo včeraj poročali, je Mike Lipinski preminil v torek zvečer na domu svoje sestre Mrs. Frances Roberts na 20160 Ball Ave.

Tukaj zapuša soprogo Anelko in štiri otroke ter 18 vnukov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 9. uri iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 17010 Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Križa in nato na pokopališče Calvary.

NICK JURJEVIČ

Kakor smo včeraj poročali, je umrl v torek popoldne Nick Jurjevich in sicer na domu Mr. in Mrs. Christ Gambrož na 10411 Dale Ave. Dolgo let sta z ženo Anno, ki je umrla lanskega leta, vodila cerkveni trgovino na Columbus Rd. ter sta bila splošno znana med Hrvatini in Dalmatinci. Radi slabega zdravlja je prošlega januarja opustil trgovino. Bil je član dalmatinskega društva.

V stari domovini zapuša brata Emil in sestro. Pogreb se je vršil danes zjutraj ob 9. uri iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Pavla in nato na pokopališče Calvary.

K vojakom

V ponedeljek odide k vojakom Joseph Tonec ml., sin Mr. in Mrs. Joseph Tonec iz 19504 Kildeer Ave. Dodeljen je k armadi. Želimo mu srečen povratek!

NEMČIJA BO STOPILA V VRSTE IN OBRAMBO ZAPADNE EVROPE

WASHINGTON, 27. junija—“Rusija sicer napenja vse sile, da bi preprečila, da bi ne prišla zapadna Nemčija v zvezo Severno-atlantskega pakta, kar se bo pa končno zgodilo. Rusija hoče imeti Nemčijo za svojo največjo satelitsko državo, kar ji ne bo uspelo,” je zatrjeval McCloy, šef ameriške zasedbene oblasti v Nemčiji, ki se nahaja v Ameriki na poročanju.

“Komunistična politika,” je nadaljeval McCloy, “gre za to, da se vzame za prvo stopnjo nevtralnost Nemčije. Rusija stremi za tem, da z vsemi sredstvi, ki mejijo skoraj na vojaški napad, pridobi Nemčijo na svojo stran.”

V krogih nemške opozicije, da se Nemčija ne vmeša v zapadno-evropsko obrambo, se je v zadnjem času začela debata, ki kaže na zadovoljive znake nove orijentacije. Po mnenju McCloya si je nemški narod svesten, da mora sodelovati v obrambi svoje zemlje kot član zveze svobodnih narodov.

Rusija hoče v tem prizadevanju zdrobiti voljo nemškega naroda. V vzhodni Nemčiji, ki je pod sovjetsko upravo, so na razpolago in v uporabi vojaško-tehnična in policijska sredstva, da se vzhodni Nemci uklonijo sovjetskemu diktatu. Ta sredstva so prisililo delo v delavskih taboriščih, tajna policija, diktatorne volitve, politične in gospodarske grožnje ter mnoga druga sredstva, ki so iznajdbe totalitarne države.

Če bi se Sovjetom posrečilo, da spremenijo Nemčijo v svojo satelitsko državo, potem bi jim bila vrata odprta, da si podvržejo ostalo Evropo.

ZADNJE VESTI

WASHINGTON, 27. junija—Republikanci so začeli z javno akcijo, da postavijo republikansko stranko za predsedniškega kandidata pri volitvah 1952 generala Eisenhowerja. Akcijo vodi newyorški guvernir Dewey in bivši guvernir, sedanjí predsednik univerze Pennsylvania, Stassen.

WASHINGTON, 27. junija—Senatorji, ki so vodili preiskavo v zadevi Truman-MacArthur, so izdali resolucijo na zunanji svet, da naj predvsem komunisti s sovjeti na čelu ne vidijo nobene razdora med Amerikanci, kadar gre za skupne interese.

WASHINGTON, 27. junija—Vojaška oblast je prepovedala uporabo imena G. I. za ameriške vojakke. Ameriški vojak se mora naslavljalati vojak—soldier.

Prevrnjen voz ubil dva in ranil štiri

Na dvorišču Jones & Laughlin Steel Corp., Otis Works na 315 Clark Ave. se je prevrnil voz natovrjen s premogom in pokopal pod seboj šest delavcev, ki so bili pri tem zaposleni, dva do smrti.

Razporoke med bogatinil

Restavrater Gordon A. Stouffer je moral pristati na razporoke in privolit, da plačuje svoji ženi Inni približno en milijon dolarjev preživetine (alimonij). Hčerka ostane pri materi. Seveda, če se žena Ina, ki je 30 let stara, znova poroči, odpade nadaljna preživetina zanjo. Vzrok: restavrater Stouffer je preveč udan pijači.

Boji na Koreji divjajo naprej

TOKIO, 27. junija — Medtem ko se nahajajo prestolice vlad in držav izven sovjetskega bloka v mrzličnem uganjanju ali bo prišlo do premirja ali ustavitve sovražnosti in končno do pravega miru na Koreji, gredo akcije na bojnem polju svoja pota kot da se ni zgodilo ničesar. Na srednjem in zapadnem sektorju se izmenjava položaj in gospodar položaja v ljutih borbah, ki se spremenijo neredko tudi v borbe na nož.

Bojišča je posetil vrhovni poveljnik general Ridgway. Po konferencah na licu mesta na Koreji se je vrnil nazaj v Tokio.

Zvedelo se je, da so obvestili iz glavnega stana osme armade generala Ridgwaya, da kažejo vsi znaki, da pripravljajo komunisti svojo tretjo ofenzivo, čeprav ne v najbližji bodočnosti.

General Ridgway se sestaja z Rhee-jem

Uradno je bilo nadalje objavljeno, da se je general Ridgway sestel na Koreji tudi s civilnimi in diplomatskimi zastopniki, tako s predsednikom južno korejske vlade Rhee-jem, ameriškim poslanikom Mucciom ter drugimi predstavniki korejskega civilnega življenja.

V spremstvu generala Ridgwaya je bil general Van Fleet, ki to pot ni podal nobenega pjasnila.

Ugotoviti je nadalje, da so kitajski komunisti pojačali letalske napade ter izkazali še dokaj visoko tehniko, ko so prizadejali ameriškem letalstvu vidne izgube na sestreljenih letalnih.

Ne glede na obisk generala Ridgwaya poročajo poveljniki iz vseh delov fronte, da imajo vtis, da se komunisti pripravljajo na ofenzivo. Poročila se strinjajo v glavnem: Vsa znamenja kažejo, da se Kitajci pripravljajo na ofenzivo oziroma: Upravičeno je sklepati, da se Kitajci močno utrjujejo.

V Tokiju je dospel admiral Sherman. Prispel je z letalom iz Washingtona. Potovanje je inspekcijsko.

WASHINGTON, 27. junija—Ameriški poslanik v Moskvi je imel razgovor v sovjetskem zunanjem ministrstvu z namestnikom ministra, Andrejem Gromikom. Zahteval je pojasnilo o Malikovem mirovnem predlogu. Sovjetska zveza je namignila, da naj vodijo pogajanja na licu mesta, to je v Koreji, poveljniki vojaških čet Združenih narodov na eni ter poveljniki severno korejskih čet na drugi strani. Kitajci formalno niso omenjeni kot stranka, ki naj se pogaja, ker hoče sovjetska vlada ohraniti videz, da so kitajskete v Koreji, čeprav nosijo glavno breme vojaških operacij, le takozvani prostovoljci.

“GRE ZA PRINCIPI!”

Iz kraja Marshall, Tex., se poroča, da je 11 gospodinj zahtevalo od zveznega zakladnega tajnika Snyderja, naj neha s prakso, da bi morale gospodinjke pobirati socialno - zavarovalne prispevke za svojo služinčad. “Naša naloga ni, da bi pobirale takse, četudi bi se morale zagovarjati pred sodiščem,” slo je za prispevke \$1.63 do \$4.58.

“Ne gre za veliko vsoto, ne za prevelik trud—gre za princip,” so dejale gospodinjne in se postavile celo na stališče, da je tak zakon s takimi zahtevami — protustaven.

Ameriška pilota še vedno v Češki

WASHINGTON, 27. junija — Državno tajništvo je zahtevalo od vlade v Pragi, da izpusti dva ameriška pilota, ki sta nekje na Češkem z letali vred, kjer sta pristala pred kakimi tremi dnevi. Češka vlada potrjuje prisotnost letalcev in letal na Češkem, noče pa izročiti letalcev in ne letala.

Zdi se, da hoče obremeniti letalca z obtožbo špijonaže ali vsaj namerne kršitve meja, oboje pa je predmet študija, kakšne konstrukcije sta.

PREDSEDNIKOVO LETOVANJE JE DRAGO

WASHINGTON, 27. junija — Kongresnik republikanec iz Kansasa Scrivner je izračunal, da stane letovanje ameriškega predsednika na Potomac River več kot pol milijona dolarjev. Znana ladja—jahta “Williamsburg” ima osem častnikov in 156 mornarjev, ki morajo biti vedno pripravljani, da se odide na letovanje, četudi za nekaj dni odidi, kadar to zahteva predsednik. Plače obojega na ladji znašajo letno \$450,000. Oskrba ladje same kot kurivo, razsvetljava in podobno ter popravila pa stanejo ameriškega davkoplačevalca nadaljnjih \$50,000 na leto.

Prispevki za šolo

V spomin pokojnega Antona Gubanc so sledeči darovali za šolo v Vodicah, kamor je pokojnik pohajal: Mr. in Mrs. Joseph Jeraj \$8.00; Mr. in Mrs. Peter Šter \$10.00; Mrs. Joe Siskovich \$5.00 in žena pokojnika Mrs. Rose Gubanc je pa izročila vsoto \$10, katero so darovali neimenovani v to svrhu. Odbor krožka št. 1 Prog. Sloven, ki bo odposlal nabrane prispevke, oziroma potrebščine, ki se bodo nabavile s prispevki, na omenjeno šolo, se vsem najlepše zahvaljuje.

Tudi bolnica bo dražja

Uprava clevelandskih bolnic je sklenila, da bo znašal delovni čas bolniškega osebja, zdravnikov in strežnic le 40 mesto do sedanjih 44 ur na teden. Dalje pa se bo temu osebju povišala plača, kar vse bo podražilo zdravljenje v bolnicah nekako od 4 do 6%, odvisno pač od bolezni, operacije in oskrbe.

Graduiral

Iz Western Reserve univerze je graduiral Richard J. Gerbec, sin Mr. in Mrs. John Gerbec iz 983 Addison Rd., ki je dobil diplomu v Business Administration. Preje je pohajal John Carroll univerzo in služil je dve leti pri marinih. Čestitamo!

Kriza v Iranu je na vrhuncu; angleški dominijoni dajo pomoč

Nevesta ugrabljena možu izpred nosa in zločinsko napadena

ARLINGTON, Va., 27. junija — Mornarični častnik James Hotchkiss, 23 let star, služi v uradu admirala Forresta Shermana. Pred desetimi dnevi je poročil 19-letno Nancy McCoy, ki je doma iz Winnetke, Ill. Mladoporočena sta se ravno kar vrnila s poročnega potovanja iz Floride. Nastanila sta se kako milo južno od Washingtona ob Potomac River.

Zadnjo noč sta ju “posetila” 19-letni Robert Polk, v službi v neki garaži, ki ima močno tetovirane roke in na kratko ostrizane lase, ter avtomehanik Payne, enako zastaven in brezobziren malopridnež. Toda to ni bil prijateljski obisk. Mladoporočena sta bila v postelji. Bila je ena ponoči, ko sta jima napadla zločince skozi odprto okno v pritličju nabasane puške. Vkljub temu, da je mož v službi mornarice, si ni mogel kaj, da ne bi, hočeš nočeš moraš, dopustil, da sta mu tolovaja odvedla nevesto v spalni obleki.

Mlada žena je bila stlačena v avtomobil in odpeljana proč, kjer sta uporabila nad njo obalopova silo, ji raztrgala spalno obleko in zahtevala od nje še \$1000, čeprav sta vedela, da nima na sebi ničesar razen spalne srajce. V sporu, kaj sedaj početi z žrtvijo, si tolovaja nista bila edina ter vrgla žrtev iz avtomobila in jo odkurila.

Toda opisi zločincev so bili tako točni, da sta bila v nekaj urah oba izsledena in na varnem v zaporih. Maksimalna kazen za posilstvo v Virginiji je smrt.

14.000 DELAVCEV NA CESTI

SOUTH BEND, Ind., 27. junija—Družba Studebaker je javila, da bo ustavila produkcijo zasebnih avtomobilov prve dni meseca julija. Zadnje omejitve dobave jekla in drugih surovin ne dopuščajo, da bi se proizvajali zasebni avtomobili v dosežani višini.

S tem bo prizadetih približno 14,000 delavcev, ki bodo za enkrat brez posla.

PREDSEDNIK REUTHER BOLAN

DETROIT, 27. junija — Predsednik unije avtnih delavcev CIO Walter Reuther je bolan na žetodnih kamenih, kar je pokazala zdravniška preiskava. Reuther se bo moral podvreči operaciji.

Vrnitev iz domovine

Poznana Mrs. Frances Polc, ki s svojim soprogom, hčerjo in zetom vodi P & K gostilno na 5238 St. Clair Ave., se je povrnila iz obiska v stari domovini, kjer se je nahajala par mesecev pri svojih sorodnikih v Zagorju ob Savi in drugod. Prijatelji in domačini, ki bi radi zvedeli kaj o svojih tamkaj, se lahko zgledajo pri njej.

Redna seja

V petek zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja društva Zavedni sosedje, št. 153 SNPJ v navadnih prostorih AJC na Recher Ave. Članstvo je vabljeno, da se udeleži v polnem številu.

TAJNIK ACHESON JE V SKRBEH; PREMIKANJE BRITANSKIH ČET

LONDON, 27. junija—Zunanji minister Herbert Morrison je priznal v parlamentu, da je položaj v Iranu zelo resen. Vsi ukrepi anglo-iranske petrolejske družbe, izdani v Iranu, so bili potrjeni od britanske vlade.

Ameriški državni tajnik Dean Acheson je od svoje strani naglasil, kot se glasi poročilo iz Washingtona, da se ne da zanimalo, da je iranski petrolej življenjsko važen za svobodni svet. Rekel je dalje: “Nerad moram priznati, da se dogodki v Iranu razvijajo v taki smeri, ki vodi do poloma. Ne vidim nobenih jasnih znamenj na boljše.”

Štirje dominijoni nudijo oboroženo pomoč

Britanski dominijon in to Avstralija, Nova Zelandija in Južna Afrika, so se izjavili da so na razpolago s svojo vojaško oboroženo silo, da branijo in pomagajo Veliki Britaniji na Srednjem vzhodu.

Kanada je bila na sestanku dominijonov zastopana le po opazovalcu; azijski dominijoni, kot Indija in Pakistan ter Ceylon, na konferenci sploh niso bili zastopani ter so odklonili udeležbo, obenem pa tudi povedali, da ne marajo prevzeti nase nobenih obveznosti v britansk-iranskem petrolejskem sporu.

Bojne ladje v zaliv— petrolejske ven iz zaliva

Britanska križarka “Mauritius” je dobila nalog, da se zasedira v Perzijskem zalivu, da v slučaju potrebe brani življenje in lastnino britanskih državljani.

Na drugi strani pa je dobilo 27 petrolejskih ladij nalog, da zapustijo pristanišče. Odhod petrolejskih ladij se razlaga tako, da bo morala refinarijska petrolejska industrija, katere središče je v Abadanu, v najkrajšem času ustaviti svoj obrat. Iz Abadana je dobivala britanska mornarica glavno zalogo petroleja, da krije svoje potrebe. Velik del petroleja je šel za kritje potreb zapadno-evropski mornarici.

Poveljstva petrolejskih ladij so odklonila izdati zastopnikom iranske vlade priznanico, da je natovrjen petrolej last iranske države po novem zakonu o nacionalizaciji.

Vlada na izredni seji

Ker se dogodki razvijajo z mrzlično naglico, je sklical za danes (sredo) predsednik Mosadeh izredno sejo vlade. Potrjuje se namreč tudi, da se vodstvo anglo-iranske petrolejske družbe pogaja s sosedno državo Irakom o petrolejskih zadevah v obče ter tudi o možnosti, da se vsi 3,000 britanski nameščenci preselijo iz Irana enostavno v sosednji Irak.

Iranska vlada računa s tem, da bodo morali Angleži popustiti, ker zahteva istočasno Egipt, da izprazni Angleži svoje vojaške baze ob kanalu Suez. Zahteva ni nova in se je njena rešitev zavlekla le radi tega, ker praznuje muslimanski svet mesec posta, ko je vsaka politika važnejšega obsega izključena.

Minister Morrison je previden

Zunanji minister Morrison je dalje obvestil britanski parlament, da ne more dati javnosti na razpolago vsega, kar namestnik britanske vlade v

zaščito britanskih interesov v Iranu. Povdaril pa je, da bo iranska vlada odgovorna po mednarodnem pravu za vse posledice. Britanske interese in britanska življenja je zaščititi tudi po mednarodnem pravu.

Minister je zagotovil člane parlamenta in Britance, da je vse pripravljeno za vstop v akcijo, ako nastopi potreba.

Egiptovski tisk je namreč poročal, da je bilo opaziti premikanje britanskih oboroženih sil iz sosednjih držav t. j. Iraka, Jordana in iz Sueškega kanala v smeri proti Perzijskemu zalivu, v bližini katerega se nahaja središče petrolejske industrije mesto Abadan.

Tudi ne manjkajo komentarji, da je zadnji predlog Malika glede Koreje maska za akcije, ki jih pripravlja Rusija v Iranu ter na Srednjem in Daljnem vzhodu Azije.

WASHINGTON, 27. junija—Državni tajnik Acheson je v poslednjem trenutku pozval iransko vlado, naj ne gre v petrolejskem sporu z Angleži do skrajnosti. Nota opozarja Iran, da pride lahko do popolnega zastoja v produkciji petroleja, če se bodo odstranili vsi britanski strokovnjaki, ki delajo na tem polju. Obstaja nevarnost ogromnih požarov in vseh možnih nemirov, ki bi dali Rusiji povod, da intervenira.

Iz Delhija, Indija, se poroča, da je v poslednjem trenutku v poravnalnem smislu interveniral tudi indijski predsednik Nehru pri iranski vladi.

Nadalje se poroča iz Irana, da so se britanske družine že začela izseljevati v masah.

Štrela ubija— neurje poplavlja

Včerajšnja nevihta je zahtevala smrtno žrtev in tri ranjenke, ki so igrali golf na igrišču Lake Shore Country kluba na 11405 Lake Shore Blvd. Strela je ubila Franka Mozny iz 12305 Castlewood Ave., ki se je s tremi so-igralci zatekel pod neko drevo, ko je nenadoma prišla nevihta. Ranjeni so bili: Frank Hribar iz 3876 Monticello Blvd., Walter Kosciak iz 913 E. 75 St. in njegov 10 let stari sinček Russell.

Policija je morala priskočiti v mnogih slučajih na pomoč, ko je voda vdrila v kleti, zlasti na Heightsu.

Letališče v Clevelandu bo nosilo ime Hopkins

Za 82. obletnico rojstva nekdanjega mestnega managerja William K. Hopkinsa se bo clevelandsko civilno letališče krstilo z njegovim imenom. Proslava se bo vršila 26. julija. Dasi je bilo nekaj opozicije zoper to ime, je mestni svet z 28 proti 5 glasovom sklenil, da se letališče po slej imenuje “Cleveland Hopkins Airport.”

Hopkins, ki je zaslužen za gradbo letališča, se je naravno čutil počaščenega.

“ENAKOPRAVNOST”

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

L. Č. OBLETNICA VOJNE NA KOREJI

(2)

Vrhovni poveljnik zaveznikov čet na Koreji, general Ridgway je v svojem poročilu Združenim narodom zahteval, naj ostale članice Združenih narodov pošljejo vsaj 100,000 mož za prvo bojno linijo in je to številko navedel kot tako, ki je potrebna za uspešne borbe na Koreji poleg tamkajšnjih ameriških čet in južno korejskih vojakov. Glavno tajništvo Združenih narodov je po svojem predstavniku Trygve Lieju opozorilo 30 vlad držav članic Združenih narodov, da se odzovejo pozivu generala Ridgwaya in pomagajo zdobiti "masovne kitajske komunistične armade" na Koreji. Iz tega poročila kakor tudi iz apela na izven ameriške države, ki so že zaposlene na Koreji, bi se dalo razbrati dvojje: Da potrebujejo zavezniki še nadaljne operativne čete na Koreji in da mir še ni tako blizu, ali pa ga je treba zavarovati in biti pripravljeni na vse. Na drugi strani pa je podčrtano, da je breme vojne na Koreji na ramah Amerikancev in južnih Korejcev, in da se druge države niso odzvale v pričakovanem številu odposlanih čet in odposlanega orožja na zavezniško stran na Koreji.

Zadnja plat korejskega vprašanja zasluži vso pozornost ravno ob obletnici korejske tragedije. Če je doživela Moskva poraz s tem, da so se Združeni narodi z Ameriko na čelu uprli z orožjem in se zoperstavili po njej diktirani agresiji na Koreji, je stavila istočasno na težko preizkušnjo Združene narode, ki se kakor iz tega poročila izhaja in ki ni osamljeno, niso odzvali kakor je bilo pričakovati. Podobni apel je izdal na britansko vlado in na vlade njenih dominijonov general Bradley, ko se je mudil v Veliki Britaniji. Ni dvoma, da je imel poleg drugih nalog v svoji misli rešiti posebno to nalogo, da se ogromni angleški imperij s svojimi ogromnimi dominijoni bolj zavzame za korejsko stvar kakor je bil to slučaj do sedaj. Toda vprašanje je s stališča vojnega razpoloženja nadvse интересно. Poročilo ponavlja in istočasno potrjuje, da vlada v svetu veliko malodušje za vojno. Predvsem v Evropi. Zdi se, da je ta kontinent nekako napravil račun sam s seboj, da je dvojje morij, ki sta šli preko evropskega kontinenta v razdobju v ubogih 20 let zadosti. Logično bi se zdelo Amerikancu, da se zgane vsaj Francija, ki ima s svojim imperijem okrog 90,000,000 ljudi, a od teh v materijalno domovini komaj 40,000,000, in ki je vsaj v njenem konceptu zainteresirana na vprašanjih Daljnega vzhoda naravnost življenjsko. Francija se še vedno hoče ponášati kot prva velesila, kot zmagovalka v prvi in drugi svetovni vojni, in kot kolonijalna država. Zakaj se ne zgane?

Zganila naj bi se, četudi le sorazmerno svojemu prebivalstvu, Nizozemska, ki je istotako izrazito kolonijalna država in ima na vprašanjih Daljnega vzhoda, čeprav na južnem delu svoj življenjski interes. Mora vedeti, da velja tudi zanjo: Danes meni, jutri tebi!

Zganili naj bi se predvsem prostrani in bogati angleški dominijoni v azijskih vodah, četudi izvajamo prostrano Indijo. Tako se vsaj zdi Amerikancu, da bi bilo pravično. Če se to ni zgodilo, ima svoj globlji vzrok.

Amerika je bila srečna, da ni v dveh svetovnih vojnah doživela pravega vojnega razdejanja. Toda ameriški vojaki bodo znali povedati, da so bila po njihovih bombah dobesedno zbrisana cvetoča mesta ali vsaj zravnanja z zemljo. Ko se ozreš v Italijo proti strateško važnemu hribovju, na katerega pobočju je stalo mesto Cassino, se zastojni sprašuješ, kje je naravno kamenje bližnje okolice in kje je razvalina nekdanjega mesta. Ko greš po dalmatinskem mestu Zadru, ki je bilo v zadnji vojni od vseh jugoslovanskih mest najbolj bombardirano po Amerikancih in Angličih, iščeš zastojni smer bivših ulic, kaj šele ulice same. Tramovje, železje, kupi kamena, gole stene, ki štrle v zrak—vsa ta slika je povsod enaka. Plaziš se po kamenju, ko greš v pristanišče na nasprotni strani, kakor da ti je iti preko težko prehodnega terena na tvoji turistični poti v visokem gorovju. Po Nemčiji iščeš zastojni ravnih cest, zgradb, tovarn, prevoznih sredstev, ki si jih z naslodo in z obdobjem užival pred vojno. Samo nacionalni ponos in brezobzirna trda roka bo dala na nek način popraviti Varšavo, ko se je od začetka sploh mislilo, naj se prestolnica Poljske sezida kje drugod. Itd., itd.

Račun za prelito kri in za izgubljene materialne dobrine, ne le da še ni plačan, temveč se je komaj začel plačevati. Spomini vojnih grozot so še preblizu in preživli. Kako vzplamteti vojno navdušenje?

UREDNIKOVA POŠTA

Zenski odsek farne SNPJ vabi na piknik

Cleveland, Ohio — Zenski odsek bo skupno z farmskim odborom SNPJ priredil v nedeljo, 1. julija skupni piknik na farmi na Chardon in Heath Rd.

Oba odseka se prijazno proročata članstvu SNPJ kakor tudi ostalemu občinstvu, da si rezervira nedeljo za poset tega piknika. Eddie Gerchman in njegovi fantje bodo na razpolago s svojo priljubljeno godbo in bodo igrali vesele, popularne polke in valčke, da se boste veselo vrteli. Torej, za dobro razvedrilo v nedeljo, ne pozabite priti na našo farmo, kjer boste deležni tudi vsakovrstnih dobrot in okrepčil, ki jih bosta pripravila ženski odsek in farmski odbor.

V slučaju, da bo cesta 6 zaprta, sledite po sledečih cestah:
(a) Vzemite Temporary Route 6 (to je začasna glavna cesta 6) in tablice s to označbo bodo ob cesti.

(b) Vzemite Route 6 do Route 174, levo na Eagle Road, desno na Eagle do Hobart Road, desno po Hobart do Route 6 in obrnite levo na Route 6 do farme.

(c) Vzemite Route 6 do Route 91, levo na 91 do Eddy Road, desno po Eddy do Hobart Road (Eddy gre naprej kot Eagle Road potem, ko greste čez Route 174), desno po Hobart do Route 6 in obrnite levo na 6 do farme.

Ako nameravate iti na počitnice, ne pozabite, da imamo na naši farmi kabine, ki so na razpolago za počitničarje ter jih dobite proti najemniini \$1 na dan. Za nadaljnja pojasnila pokličite Johnny ali Olga Leskovec, ki sta oskrbnika na farmi, ali pa pokličite spodaj podpisano na KEnmore 1-6318.

Agnes Stefancic, tajnica.

Nova maša v Ribnem

Cleveland, Ohio—Prejela sem povabilo od svojega nekadašnjega Zdravko Heinricher iz vasi Koritno pri Bledu, kateri bo posvečen v mašnika v petek, 29. junija v ljubljanski stolni cerkvi in bo imel 1. julija prvo mašo v domači cerkvi v Ribnem.

Zal mi je, ker sem dobila povabilo prepozno in se nikakor ne morem povabilu odzvati. Vso srečo ti želi v novem stanu tvoja teta in vsi sorodniki tukaj.

Mrs. Katherine Ubic,
1426 E. 55 St.

NAJBOLJŠI LIKERJI V KERAMIČNIH VREČIH

Hrvatska je edini izvoznik kakovostnih likerjev iz Jugoslavije. Med domačimi likerji slove zlasti izdelki tovarne "Maraska". Liker maraskino, ki ga izdelujejo iz dalmatinskih višenj, marask, slovi daleč po svetu. Čeprav je konkurenca na tujih trgih huda, grede likerji tovarne "Maraska" v čedalje večjih količinah tudi v zamejstvo.

Hrvatsko izvozno podjetje "Vinoprodukt" izvažja likerje v Anglijo, Brazilijo, Mehiko, Belgijo, Zedinjene države in na Bližnji vzhod. Maraskino in druge vrste likerjev bo začelo kmalu izvažati v posebnih keramičnih vrečih, tako imenovanih amforah, ki so v zamejstvu zelo priljubljeni. Prazne uporabljajo ljudje za okras stanovanj, ker so zelo lepo izdelani.

(Po "Ljudski pravici")

NOVA MAKEDONSKA REVILJA

V Skoplju je izšla te dni prva številka so objavljena dela književne revije "Sovremenost". Revija "Sovremenost" bo zamenjala dosedanje revije "Nov den". Izhajala bo kot mesečnik. V prvi številki so objavljena dela književnikov Blaža Koneskega, D. Mitreva, Vanče Nikoleskega in Borisa Bojadžinskega.

Kako pomagajo "CARE" zavetki jugoslovanskemu ljudstvu

Beograd.—Za Nadagdo Kovačević, 32 let stara, in njeno 75 let staro materi Zofijo Petrović je bil dan, ko sta divgnili v skladišču CARE poslanstva CARE zavetek. Prihod zavetka, katerega je podaril neki Amerikanec, je pomenil, da vsaj za nekaj tednov ne bo nadlegoval glad male družine, katera sestoja poleg Nadagde in njene matere tudi iz Nadagdine sestre, ki je po-habljenja in Nadagdinega petletnega otroka. Nadagdin so-prog je bil poklican v jugoslovansko armado.

Zenski sta se o tožno nasmeh-nili, ko ju je vprašal CARE za-stopnik glede njihove hrane. Dokler ni prišla dospevati ameriška pomoč, je bilo "karsi-bodi ali nič," ste rekli. Sedaj, ko je prišla družba CARE razde-ljevati odvišno hrano ameriške vlade, se je obrnilo malo na bo-lje.

"Zjutraj imamo koruzen kruh in mleko," je rekla Nadagda. "Za kosilo imamo krompir, mast in kruh. Za večerjo pa krompir, mast in tu pa tam ome-lete iz jajc v prahu, katerega prejemale na podlagi CARE nakaznice."

Mleko tudi dospeva preko družbe CARE, kot mal del 25 milijonov funtov odvišnega mleka v prahu od vlade Zedinjenih držav, in kar razdeljuje CARE med najbolj potrebne prebivalce v vseh šestih federativnih republikah Jugoslavije. Nadagda sama ni upravičena do te ame-riške hrane, a mala družina ima tri nakaznice za mleko in jajca v prahu, eno za go. Petrović, ker je stara, eno za Nadagdino se-stro, ki trpi vsled raka v želod-cu, in eno za Nadagdinega otroka.

A tudi ameriška hrana ni po-polnoma zadostovala, dokler ni dospel CARE zavetek s hrano, katere so navajeni v Jugoslaviji. Zenski sti bili nejevoljni, ko se ju je vprašalo glede mesa.

"Kdo bi ga mogel kupiti—pa če bi ga res kaj bilo?"

Cena za kilogram mesa je 140 dinarjev, nekako \$2.80 glasom uradne cene. Ali 140 dinarjev pomeni poldrugi dan Nadagdine plače v tvornici za papir.

Celo na zelenjavo ni misliti. Za kilogram zelenjave, katero je mogoče kupiti v vsled suše prizadeži deželi, je treba plača-ti z zaslužkom enega celega dneva. Glede slanine, kave, čokolade, kakava, testenin, slad-korja in drugih dobrih stvari, ki se nahajajo v CARE zavetku z jugoslovansko hrano sti ženski rekli: "Saj smo že skoraj pozabi-li, kakšen okus ima vse to."

Opazovalci ameriške vlade v Jugoslaviji so pred kratkim iz-javili, da bosta prihodnja dva meseca pred žetvijo posebno kritična doba za jugoslovansko ljudstvo, večino katerega ogro-ža kot Nadagdo in njeno malo družino lakota vsled suše tekom prejšnjega poletja, katera je vničila poljske pridelke. Vsa Amerikanec more pomagati pri-jateljju ali sorodniku v Jugosla-viji preko te kritične dobe, ako pošlje CARE zavetek z jugoslo-vansko hrano za \$10 ali kateri-koli zavetek družbe CARE s hrano ali blagom, katerih cena zna-ša od \$4 za zavetek z 10 funti slanine do \$15 za zavetek z vol-nenim blagom za obleke.

Poleg tega dostavlja CARE odvišno hrano vlade Zedinjenih držav v pomoč posebno potreb-nim Jugoslovanom. Prispevek v znesku \$5.35 zagotovi pošiljko 300 funtov mleka in jajc v pra-hu, dovolj dodatne hrane za 100 oseb za cel mesec, v vsako obič-no v kateremkoli delu Jugosla-vije. Prispevke v vsakem znesku za vsako množino CARE odviš-ne hrane ali naročila za CARE hrano in blago zavetke je mogo-če odpremiti preko vsakega kra-jevnega oddelka družbe CARE ali naravnost preko CARE, 20 Broad Street, New York 5, N. Y.

KOROŠKE VESTI

Po Koroških vaseh

V Blatu je umrl stari Breznik-ov oče, Janez Fledl. Bil je sta-ra korenina, predstavnik Blača-nov, saj je doživel častljivo starost 80 let. Zmerom je po-nosno izprijeval svojo sloven-sko zavest. Velika množica va-ščanov in znancev iz sosednjih vasi ga je pospremila na njegovi poslednji poti.

Na Obirskem je preminil 81-letni Ožbolt Smrtnik, ki je do-svojeval 68. leta "kraljeval" na svoji domačiji. Bil je med pre-gnanci, ki so jih gestapovci 1942 nasilno izselili. Sedaj je umrl za posledicami grozot, ki jih je mor-al preživeti med drugo svetov-no vojno.

Na šmihelskem pokopališču smo pokopali po vsej Slovenski

Koroški znanega Šerčerjevega Markija, Marka Plešivčnika. Njegova gostilna je slovela da-leč na okoli. Bil je doma v vseh vprašanjih kmetijstva, odliko-vala ga je globoka zvestoba slo-venškemu ljudstvu.

V Dvoru je bilo pri Pirovcu ženitovanjsko veselje po starih narodnih navadah. Rižmarjev Fridl si je izbral za svojo živ-ljensko družico Doro Pirovčovo iz Rikarje vasi. Mladi zavedni par je domača mladina prisrčno počastila in mu izrekla prisrčna voščila za novo skupno življe-nje.

Železna Kapla se ponaša z no-vim pevskim zborom: sami mla-di kapelski pevci, ki bodo tek-movali z ostalimi pevskimi zbo-ri po vsej Slovenski Koroški od Pliberka do Bruce. Mladi pevci

pa organizirajo tudi godbo, ki ponese kapelski sloves po vseh naših vaseh.

Po St. Jakobu v Rožu se je raznesla novica: Baumgartner-jev Lojze se je poslovil od fan-tovstva in se poročil z Ančko Štornikovo. Ženin je vneto so-deloval kot igralec na domačem odru. Med narodno osvobodil-no borbo se je pridružil partiza-nom. Tudi nevesto poznamo kot zavedno Slovenko.

V Bilčovsu se je kar po vrsti oglašal mrtvaški zvon. Najprej je umrla Bistрова mama, potem je preminila Katarina Šefman, gospodinja pri Plavcu v Bilčov-su. Obema je sledila Krajgar-jeva mama s Potoka.

V Reberci se je smrtno pone-srečil Ludovik Štrukel, delavec v celulozni tovarni. Delal je v kamnolomu, pa se je odrgalo kamenje z višine in ga je ubilo.

Zebradova mama iz Srednje-ga Kota nas je zapustila. Bila je vzgladna slovenska žena, ki je morala mnogo pretrpeti kot pre-gnanka in izseljenka zaradi gestapovskega nasilja.

V St. Janžu ob Rožu so nasto-pili v Tišlerjevi dvorani naši pi-onirčki, ki so nam lepo zaigrali v okviru Slovenskega prosvet-nega društva "Svoboda." Vsi so bili zadovoljni: mladi in tudi starejši.

Slovenska kmečka zveza si je pridobila mnogo zaslug za na-predek slovenskih kmečkih go-spodarjev na Slovenskem Koroš-škem. Letos je svoje delovanje še znatno razširila. Organizirala je vrsto živinorejskih razgovo-rov v Pliberku, Velikovcu, Veli-nji vesi, Ločah in še drugod. Na-dalje je posvetila posebno po-zornost izboljšanju semenja, ki se izvaja na znanstveni podla-gi v preizkuševalni centrali. Le-pe uspehe ima tudi glede izpo-polnjevanja strokovnega znanja pri mladem kmečkem narašča-ju.

V Škofičah je bruhnila zopet na dan narodnostna nestrpnost. Vse je bilo sporazumno in lepo dogovorjeno, da bo na sporedu petje slovenskih in nemških pe-smi. Toda v zadnjem hipu so ne-katerih škofičkih narodnih od-ganizatorju prireditve: "Če bo-do ti peli, pa mi ne bomo." Tako so zaradi trmastega, nestrepnega nastopa prenapetih elementov odpadle pevske točke. Ta dogo-dek priča o nepoboljšljivosti ne-katerih škofičkih narodnih od-padnikov.

V Globasnici so nas zopet raz-veselili naši najmlajši. Počastili so materinski dan z dvema igri-cama in se s tem oddolžili svoj-im mamam, ki so bile ginjene in tudi veselo presenečene ob pogumnem, uspešnem nastopu svojih najdražjih.

Na globaškem pokopališču počiva Hutarjeva Neža, kakor so ji rekli—njen pravi priimek in ime pa Neža Rigl. Vse njeno življenje je bil en sam delovni dan. Na stara leta pa si je reva našla zavetje pri dobrih, tujih ljudeh, ker so nanjo pozabili ti-sti, ki je zanje vse življenje ga-rala.

V Celovcu je bil ob deveti ob-letnici zločinske izselitve občni zbor Zveze slovenskih izseljen-cev. Navzoči so bili tudi zastop-niki Demokratične kmečke zve-ze, Zveze bivših partizanov Slo-venske Koroške in Zveze sloven-skih združenj. O delu Zveze slo-venskih izseljencev je poročal tovariš dr. Franci Zwittler. V novi odbor so bili izvoljeni: Vin-ko Greblacher, predsednik; Ja-ka Reichman, prvi podpredsed-nik; Janko Ogrič, drugi pod-predsednik; Rado Janežič, taj-nik.

V Pliberku je umrl tesar Ki-vač. V svoji notranjosti je nosil čast in poštenja, saj drugače bi ne mogel v strupenem pliberš-škem ozračju ohraniti zvestobo slovenskemu ljudstvu.

V Rinkolah sta se poročila Kajžrov edini sin Janko in Mi-klovičeva Rozina iz Vogrč. Mla-doporočena sta požrtvovalna prosvetna delavca. Nad vasjo je donela lepa slovenska pesem. France Koprivnik je izročil že-

ninu in nevesti spominska dari-la, med temi tudi poklonilo Slo-venske prosvetne zveze. Poroka je bila v znaku starih ljudskih izročil in ženitovanjskih navad.

V Področici se je težko po-nesrečil železničar Lovrenc Kopl-enik, ki so ga prepeljali v bol-nišnico v Beljaku.

V Skocijanu se je igral z na-bojem puške učenec I. Bukov-nik. Toda naboj je eksplodiral in ga občutno ranil po obrazu in rokah.

V Celovcu je bila 2. aprila po-krajinska konferenca Demokrati-čne fronte delovnega ljudstva, posvečena proslaviti desete ob-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenskega naroda.

V Libeličah je sklepal občin-ski odbor o novem občinskem proračunu. Ob poročilu je raz-brati, da se je občini posrečilo izposlovati od dravegrajske elektrarne zaostale davke. Ta okolnost nam pojasnjuje vzrok, zakaj ni v občinskem gospodar-stvu nobenega primanjkljaja.

Lastnico gospodinjstva šole v St. Rupertu pri Velikovcu, to je Ciril-Metodovo družbo obrekuje-jo, češ da preganja šolske sestre. Dokazano dejstvo pa je, da jih nikdo ne preganja. Ciril-Meto-dova družba jim je nudila vso podporo in sklenile z njimi leta 1945 novo pogodbo, ki ni v ni-čem ovirala šolske sestre pri njihovem delu. Toda čez mesec dni so pogodbo odpovedale in je Ciril-Metodova družba mogla le vzeti to odpoved na znanje. Za-radi tega so vse govorice o pre-ganjanju šolskih sester, neres-nične in zlonamerne.

MARIBOR BO DOBIL NOV KOLODVOR

V Mariboru bodo začeli v kratkem graditi nov kolodvor za lokalni in obmejni železniški promet. Po načrtu podjetja "Slovenija-projekt" bo imel nov potniški kolodvor okrog 50 prostorov in bo najmodernejši v Sloveniji.

Mariborski potniški kolodvor je bil med vojno skoraj do tal porušen. Ze nekaj let dela po-stajajo osebe v tesnih začasnih prostorih. Z zgraditvijo novega kolodvora bo olajšano delo oseb-jar in znatno zboljšan železniški promet.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v oz-načbi 3/2 do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ame-riška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Zenski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Ta-ko bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Zenske obleke: št. 40 je ame-riško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah dru-gačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se za-čenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrti med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ame-riško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15½; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

Približna metrična dolžina po ameriški meri:

1 centimeter — 0.3937 inča.
1 meter — 3.2088 čevlja ali 1.0936 jarda.
1 kilometer — 0.6214 "statute" milje oziroma dolžina milje, sprejeta potom zakonodaje.
1 kilometer na vodni površini je 0.5369 "nautical" milje.

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

SVETI SATAN

(Nadaljevanje)

"Toda jasni se in imamo upanje, da se bo v kratkem še bolj zjasnilo. To bo takrat, ko bo imel tudi v Novem mestu besedo samo tisti naš človek, ki je na lastnih ramenih občutil težo komunističnega jarma. Takrat pa bo tudi konec novomeške domačnosti, da bi se ob kupici vina tolažilo 'preostro nasprotje' in skušalo ustvariti mirno sožitje 'brez sovraštva' z morilci in njihovimi sodelavci v Novem mestu."

To je bilo seveda takoj očitno, leti vsa graja na tiste "pomirljive" elemente, ki so hoteli življenje v mestu "brez sovraštva" in brez "ostrih nasprotij;" na tiste, ki so nedavno tega na seji domobranskega poveljstva reševali pred krutim Wolbangom glavo zdravniku dr. Kirnu in iztrgali iz rok Nemcev sto meščanov od 130, ki jih je Nande Babnik izročil Gestapu; na mestno policijo in njenega komandirja, poročnika Pelkoto, ki se je drznili posredovati pri Wolbangu za življenje nekega Knafelja in mu je asistent Katoliške akcije zapretel: "Če boste še enkrat prišli intervenirati za partizane, boste tudi vi plavalci po Krki."

Članek je bil v tem seveda nepošten, ko je namigoval, da policija noče sovraštva in ostrih nasprotij, ko pa nam ravnanje mestne policije, mučenja in zapiranja govore drugače, čeprav je ob lepih očeh policija včasih res rada postala pristranska. Policija, glavar in župan so se uprli le wolbangovskemu nasilju zoper same sebe; samovolji, ki je hotela odločati brez njih, njim za hrbtom; Wolbangove mu in Babnikove mu samoderštva, ki jim je pretilo, da jih bo nekega dne vse povrsti spravilo za zaphe Gestapa, čemur so se že enkrat le s težavo izognili. Samozavestna napoved članka, da se bo v kratkem še bolj zjasnilo, ko bo imel tudi v Novem mestu besedo samo tisti, ki hoče ostra nasprotja in sovraštvo brez sleherne domačnosti, je bila seveda nova bojna napoved notranjim sovražnikom wolbangovstva.

Članek sam je bil napisan v Novem mestu 11. januarja, torej dan po Babnikovem sramotnem izgonu iz Obveševalne pisarne. Sedaj je tudi nepoučen meščan videl, da se v domobranskih vrhovih neusmiljeno kolje ta med seboj dva svetova, katerih eden terja neizprosno sovraštvo, drugi pa se predaja grabelčevemu plenjenju meščanov, lahkomišelnemu moralnemu razvratu, grešni sodomiji, pijančevanju in mlačni neačelnosti v svojem policijskem terorju, ki se prerada ravna tudi po lepoti obraza in oči.

Mihevčevi policaji so nemudoma zasegli vso naklado "Slovenca," kolikor ga je prišlo v mesto, "četudi je bila že pravilno cenzurirana," kakor je Babnik očital mestni policiji novo nepostavnost. Nad mestom so se zgrinjali črni oblaki, preteč z novo nevihto.

Tri dni pozneje je policijski poročnik Bajc s štirimi policaji vdrl v Babnikovo stanovanje v Grilčevi hiši na Glavnem trgu, ga zvezal na rokah in nogah, vrzel na voz in ga pri belem dnevu vlekel po mestu na novo zaslišanje, kakor smo podrobno čuli v začetku te zgodbe. Pred starim kužnim znamenjem na trgu sv. Katarine so ga za noge povlekli z voza in opletajočega z glavo navzdol vlekli v poslopje stare žandarmarije. Načelnik mestne policije, Janez Mihevc, je nanj nepodobno kričal, da je članek "svinjarija," razjarjeni kaplan pa je tajil, da bi imel s člankom kaj opraviti in ni poli-

cajem "ostajal nobene dolžan," kakor se je pozneje sam slikal hrabrega, čeprav vemo, da je v resnici zgubljal pogum in se reševal z neresnico, kadar so ga nenadoma trdo zgrabili.

Ko so Babnika nato zaprli v frančiškanski samostan ob Krki in mu pred vrata postavili stražo, da bi napravili konec njegovemu spletkarstvu, so wolbangovstvu izpodnesli še zadnjo močno oporo. Od vse nekdane močnosti je asistentu Katoliške akcije ostala le še črna roka na majavih tleh negotovosti.

Kaplan Nande Babnik se v samotnem pregnanstvu ni kanil pomiriti s svojo žalostno usodo ter mirno požreti sramoto, ki so mu jo prizadeli nesramni mestni policaji. Pretresljivi doživljaji, jeza in žalost so mu zrahljali zdravje, da je moral leči v posteljo, iz katere pisari strastna pisma, groziti in moleduje, terja nazaj devetmilimetrovske pištole znamke PN, ki je njegova osebnostna last in ki jo "potrebuje v osebno obrambo"—Nande Babnik zatrjuje, da so mu sovražniki skrivaj stregli celo po življenju in da je o tej nevarnosti tudi glavar Skubic pisal škofu—ter ročno bombo, ki da mu je "drag spomin na prve čase borbe proti komunizmu, še iz časov 'Stajarskega bataljona'."

Prizadet v vojaški časti, vprašuje kaplan v pisanju iz svoje ga pregnanstva poveljniku Zagorsku očitač: "Zakaj bi revolverja ne smel nositi? Mar nisem enakovreden domobranec?" Se ob misli na škofa, kateremu je pisal in ki mu bo brez dvoma pomagal zoper sovražnike, opogumi: "Za vsako krivico, ki se mi bo zgodila, bom zahteval zadostneje." Pa se zave svoje smešnosti in hiti jemati besedi strupeno, neprijazno ost: "Prosim, ne vzemite za zlo moje besede!" In že se kramarsko ponuja: "Mislim, da je v interesu stvari... Jaz sem pripravljen na spravo in želim složno sodelovanje v bodoče," želeč se skozi zadnja vrata vrniti tja, odkoder so ga pravkar skozi sprednja vrata vrgli ven.

Pa se zopet zdrzne ob viziji ponižanega zgodovinskega spornika pred Canosso in se znova vzravna: "Ne smatrate moje pripravljenosti za slabost!" Tako so razburkana čustva premetavala strastnega jetnika iz skrajnosti v skrajnost kot bi se divja ptica s porezanimi peruti zaganjala za zgubljenimi cilji.

V odgovor tej spravi povišni poizkusi domobranski poveljnik dvakrat zaporedoma Babnika s silo odvleči v Ljubljano, da bi se zlepa iznebil neprijetnega in nevarnega človeka, in se Babnik rešuje samo tako, da vsakokrat naglo oboli in zleze v posteljo.

Mestna duhovščina je napela vse sile, da bi svojemu ponižanemu in brezobzirno osramočenemu sobratu pomagala in svojo propadajočo stvar v domobranstvu rešila. Prošt Karel Čerin se je zavoljo "surovega postopanja, nad katerim se je zgražalo vse katoliško prebivalstvo mesta," podvzval pisati škofu pismo, zavzemajoč se za Babnika, ki "je toliko delal kot noben drug domobranec in žrtvoval vrh tega prevzišenemu, da 'hočejo po tolikem času na uspešnih triumfirati drugi,' ter v temni slutnji, da "bodo tako odslovljeni najbrž še marsikateri duhovniki."

Hkrati je proš Čerin, deset župnikov, neki kaplan in šest podoželskih županov katoliške stranke poslalo 24. januarja tudi glavnemu poveljstvu domobranstva v Ljubljano odločno resolucijo, v kateri zahtevajo, naj sleherni častniški zbor spoštuje in upošteva versko stališče," izražajo negodovanje kmečkih domobranskih oddelkov do meščanskih častnikov, zlasti onih, "ki so se priključili protikomunističnim vrstam sedaj, po 18 mesecih boja" in ki niso sposobni, da bi "pomagali borecem, jim vili več discipline, ki jim sedaj gotovo manjka, in iztrebili nekatere napake, na primer, pijančevanje, surovost; seveda je zato od takih 'vsaj neumnost, da vojaškega kurata zvežejo nasilno in odpeljejo po žandarjih, prav tako kot je neumnost, da kak oficir govori, zaničljivo o verskih knjigah in 'farjih'."

(Dalje prihodnjic)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Naznanilo in zahvala

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je po daljši bolezni kruta smrt pretrgala nit življenja naši ljubljani soprogi in sestri

Mary Božičkovich

rojena MERVAR

Blagopokojnica je bila rojena v Clevelandu 20. septembra 1913. Svoje mile oči je zaprla za vedno dne 11. junija 1951. Pogreb se je vršil dne 14. junija iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi in po opravljenih cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi sv. Save, smo jo položili k večnemu počitku na rusko pravoslavno pokopališče na Ridge Rd.

Naslovo iskreno zahvalo izrekamo sledečim, ki so položili krasne vence v zadnji pozdrav pokojnici: Kumovi George, Rose in Olga, Duke Sekulich, Vajo Božičkovich, Mike in Barbara Božičkovich iz Detroit, Mich., Tom in Antoinette Segal iz Detroit, Mich., George in Mary Božičkovich, Mr. in Mrs. Nick Bobich in družini, Mrs. Mary Lonchar in sinu Ray, Mr. in Mrs. Frank Mervar, Mrs. Mary Globokar, Mrs. Mary Silhanek, Mrs. Alice Haller, Mrs. Anna Vozabula, Mr. in Mrs. Frank Marzlikar, Mr. in Mrs. Edward Bradač, Alice in Bill Sekulich, Mr. in Mrs. Mike Medic, Frank in Molly Plut, Mr. in Mrs. John Richter in sinu (od Victory Tavern), Mr. in Mrs. Nick Malović in družini, Mr. in Mrs. James Grdina, družini Kasunič, društvu Bratska sloga št. 15 SNF, delavcem pri Colonial Iron Works Co. ter Mr. in Mrs. Anton Grdina in sinovom.

Najlepša hvala vsem, ki so darovali za sv. mašo, ki se bodo brale za mir in pokoj njene duše: Mr. in Mrs. Tom Segal, Mr. in Mrs. Frank Roje, Mr. in Mrs. John Speh, Mr. in Mrs. George Schneider, Mrs. Mary Knafels, Mr. in Mrs. Joe Stucki, Mr. in Mrs. Jos. Benjamin, Mr. in Mrs. Frank Skrab ter družini, Miss Dorothy F. Karlinger, Mr. in Mrs. Edward Leslie, Mr. in Mrs. Jos. Smerdel ter Mr. in Mrs. Frank Pizem.

Hvala lepa Rev. Branko Kusonjic od cerkve sv. Save za opravljene cerkvene pogrebne pogrebe, kakor tudi vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti, ko je ležala na mrtvaškemu odru, pogrebem, od društva Bratska sloga št. 15 ki so nosili krsto, ter vsem, ki so se spremili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Lepa hvala pogrebemu zavodu Anton Grdina in sinovi za vzorno voden pogreb in vsestransko najboljšo postrežbo. Iskreno zahvalo izrekamo tudi sesterama društvu Bratska sloga št. 15 SNF za lepo postrežbo po pogrebu.

Bodi vsem, ki ste nam bili v pomoč na en ali drugi način v dneh naše žalosti, izrečena najlepša hvala. Tebi, predraga soproga in sestra, pa bodi lahka rodna gruda. Prerano si se morala posloviti od nas, a duh Tvoj bo živel med nami do konca naših dni, ko se zopet snidemo na kraju večnega miru in blaženosti!

ZALUJOČI OSTALI:

DANIEL, soprog

ANTOINETTE MERVAR-SEGA, sestra v Detroit, Mich.

Cleveland, Ohio, dne 28. junija 1951.

JUBILEJ SLOVENSKEGA UMETNIKA

V začetku maja je dopolnil 60 let znani slovenski glasbenik Janko Ravnik, profesor na ljubljanski Akademiji za glasbo. Njegovo delo na kompozicijskem, pedagoškem in koncertnem polju je tako pomembno, da ne smemo mimo njega brez upravičenega priznanja.

Rojen je bil leta 1891 v Bohinjski Bistrici. Vsako življenje, ki je teklo med šolo, cerkvijo z mogočnimi orglami, kjer je prvič poslušnil zvokom glasbene umetnosti, in med poezijo bohinskega sveta, je pustilo neizbrisne poteze v dečkovem srcu. Tudi pozneje v svetu, bodisi na študiju ali sredi življenja in dela v Ljubljani, ni Ravnik nikdar zatajil svoje povezanosti z slovensko zemljo in posebej z gorskim svetom, ki ga je zlasti kot komponista opajal in mu pri velikem umetniškem instinktu ohranil tisto svežino in moč, ki sta značilni za Ravnikovo delo.

V Ljubljani je Janko dovršil oglarsko šolo in šolo Glasbene Maticice, nakar je odšel na državni konservatorij v Prago, ki je tedaj bila cilj vseh Slovencev. Saj je češki narod imel že bogato in v svetu priznano tradicijo svojih velikih glasbenih umetnikov. Pri znanem pedagogu in pianistu profesorju Jiraneku je Ravnik končal leta 1914 študije z izvrstnim uspehom. Vendar če pomislimo, kako primitivne so bile še tedaj razmere na instrumentalnem polju v Ljubljani, in pa, da je bil profesor Jiranek tedaj vendarle že v letih, se moramo tem bolj čuditi mlademu talentu, ki si je praktično brez posebnih pedagoških napotkov z izrednim umetniškim čutom in nad vse pomembnim smislom za tehniko in za lepoto in njene najtanjše odtehtanosti iskal in tudi našel svojo pot in razvil svojo osebnost.

Ravnikovo življenjsko delo pa s tem še zdaleč ni izčrpano. Ravnik je kot aktiven alpinist eden izmed prvih organizatorjev Turističnega kluba "Skale," revolucionarnega mladega združenja plezalcev. Nepozabno je tudi našel svojo pot in razvil umetniške fotografije, saj po-

Te svoje osebne note ni Ravnik pogrešal niti kot pianist niti kot skladatelj. In čeprav je znan z nešteti javnih koncertiranj, ki so bila vselej vzorna, čeprav je vzgajal mnogo pianistov med Slovenci in je on sam pretežno naš prvi pianist na visoki umetniški ravni, je njegov pomen na skladateljskem področju še večji.

Že v zadnjih letih praškega študija se je mladi Ravnik oglašal v "Novih Akordih" s svojimi skladbami. Prav tri imena—Lajovic, Adamič in Ravnik—so med dolgo vrsto imen drugih skladateljev "Novih Akordov" ostala najpomembnejša.

Morda Ravnikovo delo, za katerega velja "non multa sed multum," ni našlo še tistega vsesplošnega priznanja, ki ga po pomenu in vrednosti zasluži. Toda že danes so kljub temu dobro znane nekatere Ravnikove skladbe. Razen klavirskih del, ki so izšle še v "Novih Akordih" (med njimi kot dve najlepši "Večerna" in "Moment"), njegovi krasni samospeli in razni moški, mešani in ženski zbori. Od samospelov naj omenimo njegovega "Vasovalca," ki je tako značilen za Ravnika. Čeprav je to njegovo mladostno delo, je vendar toliko zrelosti v njem, kakor da je delo dozorelega človeka in umetnika. Ravnikove skladbe bi bile vredne posebnega dela in študija. Vselej bodo ostale med najboljšimi, kar jih je genij našega naroda mogel dozdaj ustvariti.

Ravnikovo življenjsko delo pa s tem še zdaleč ni izčrpano. Ravnik je kot aktiven alpinist eden izmed prvih organizatorjev Turističnega kluba "Skale," revolucionarnega mladega združenja plezalcev. Nepozabno je tudi našel svojo pot in razvil umetniške fotografije, saj po-

meni trajen uspeh v zgodovini slovenske, zlasti gorske fotografije. Ravnik je posnel s tovariši Skalašč v Triglavskem pogorju prvi slovenski gorski film.

Poln življenja, aktiven kakor vedno je praznoval Ravnik svoj jubilej med nami. Skladatelj, pianist, pedagog, to so samo spoštljivi, a vendar le zunanji nazivi za manifestacijo bogatega življenja njegovega umetniškega duha. Njegovi tovariši so stroki, skladatelji, pianisti, pedagogi in učenci, pa tudi njegovi tovariši planinci in alpinisti ter fotoamaterji so mu k jubileju od srca čestitali, želeč mu še mnoga plodna leta življenja.

M. L.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

JUNI, MESEC VRTNIC

Kraljčine naših vrtov, rože ali vrtnice, najlepše cveto v juniju; nekatere vrste sploh cveto samo enkrat v sezoni, in sicer v juniju. Izboljšane vrste pa cveto od pomladi do jeseni, ako so pravilno negovane in ako se jim sproti odstranjajo oveneli cveti ali ocvetki. Vsekakor, najbolj razkošno cveto v juniju, ker takrat je sezona cvetja njihovih divjih sorodnic.

Divjih vrtnic ali šipka je nad sto vrst in so razširjene po vsej severni zemeljski poluobli. Iz kakega ducata divjih vrst izhajajo vse naše plemenite vrtnice, ki se delijo v tisoče podvrst, ter se ponajajo z vsemi mogočimi

DOBITI ŽELI

3 ali 4 vrstno

MERVAR HARMONIKO

(nove vrste).

Pišite na naslov:

J. PILNY,

2130 So. 61st Court, Cicero 50, Ill.

For Your Vacation, Welcome to

Christiana Lodge

SLOVENIAN RESORT

The Hotel has 30 rooms with connecting showers. There are 17 cottages each with private shower. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE

DOMINIK KRASOVEC, Prop.

P. O. Edwardsburg,

Michigan

Phone 26 F 14

DELO DOBIJO MOŠKI

ASSEMBLERS

izurjeni na prenavljanju machine tool. Visoka plača od ure poleg bonusa; podnevi, nadurno delo.

NOLL EQUIPMENT CO.

4533 St. Clair Ave.

EX 1-0700

BURNERS

(KURJAČI)

Morajo biti izurjeni; plača od ure; nadurno delo.

PARAMOUNT STEEL & SUPPLY

4217 E. 49 ST.

blizu Harvard

MACHINE TOOL FITTER

Type Mechanic

ki ima izkušnjo pri popravljanju strojnega orodja; Majhna delavnica v downtownu; raznovrstno delo. Plača od ure in nadurno delo.

UNIVERSAL WELDERS INC.

735 Carnegie Ave.

MAŠINISTI — VARILCI

Za majhno delavnico; podnevi ali ponoči; nadurno delo; plača od ure.

KLASS MACHINE CO.

MI 1-5252

MILLING MACHINE

OPERATORJI

LATHE DELAVCI

FORM TOOL BRUSAČI

Morajo biti znani z carbide—Form counter bores.

R & S TOOL

1111 Power Ave., SU 1-3540

OSKRBNIK

Stalno delo.

6 dni tedensko. — Plača od ure.

CUYAHOGA SOAP CO.

808 Denison Ave.

(Ne telefonirajte)

ISČEJO STANOVANJE

ZAKONSKA DVOJICA

brez otrok in živali, isče stanovanje s 3 ali 4 sobami, v slovenski naselbini med E. 55 in E. 79 St. Oba zaposlena.

Pokličite podnevi

EN 1-4769

barvami z izjemno modre. Kitajci so gojili vrtnice že pred tisočletji. V posušeni šopki v tišočletja starih egiptovskih grobnicah so tudi našli suhe cvete vrtnic, in najstarejša znana literatura tudi omenja vrtnice. To znači, da so ljudje ljubili in negovali te lepe cvetlice že v davni preteklosti.

Lepa rdeča vrtnica, imenovana American Beauty, je cvetlični simbol ali državna roža našega glavnega mesta Washingtona.

—NOVA DOBA

DELO DOBIJO MOŠKI

COLD HEADER OPERATORJI

MAŠINISTI

SET UP DELAVCI

Podnevi, nadurno delo.

Majhna moderna delavnica.

A. AMERICAN RIVET

2140 Scranton

CH 1-1962

WEAVERS SHEARMAN

in VAJENCI

52½ ur tedensko.

Stalno delo — plača od ure.

Morate znati angleščino.

CLEVELAND WIRE CLOTH

& MFG. CO.

3573 E. 78 St., vzemite Union Bus

PUNCH PRESS OPERATORJI

in SET UP MOŠKI

1. in 2. šift. Izvrstne delovne razmere.

Nobene odslovitve po vojni. Plača od ure poleg nadurnega dela.

H. P. L. MFG. CO.

15210 Miles Ave.

ali pokličite Mr. Gilpin, WY 1-5000

ASSEMBLERS

z izkušnjo v splošnem

machine shop delu

Plača od ure

Nadurno delo

Vprašajte za Mr. Hasman

FEDERAL FOUNDRY

4600 E. 71 St., južno od Harvard

MAŠINISTI — LATHE-HANDS

DRILL PRESS OPERATORJI

Si morajo sami vzpostaviti delo.

1. šift — visoka plača od ure.

Nadurno delo.

Vprašajte za Mr. Hasman

Federal Foundry Supply Co.

4600 E. 71 St., južno od Harvard

CUTTER GRINDERS

ZA VSE ŠIFTE

6 DNI TEDENSKO

PLAČA OD URE

FERRO MACHINE

FOUNDRY

3155 E. 66 ST.

ASSEMBLERS

(Metal Working)

Moški izurjeni na strojih za kovinska dela, izdelovanju, in as-

sembliranju jeklenih plošč, "angles," "rods" in drogova za izdelovanje pihalnikov in ventilacijskih enot.

Dobra plača od ure in dobra

plača od dela.

Nad 80 odstotkov mož v tem od-

delku se nahaja na delu nad

10 let.

Stalno, zavarovalna in podpore

plačane po družbi.

Podnevi.

BISHOP & BABCOCK

MFG. CO.

Vogal E. 49 St. & Hamilton Ave.

59 UR TEDENSKO

ČAS IN POL NAD

40 UR

Išče se

MACHINE

ASSEMBLERS

Podnevni šift

NATIONAL TOOL

CO.

11200 Madison Ave.

MIMI MALENŠEK KOVINARJI ROMAN

(Nadaljevanje)

Tone se je vračal domov šele ob petih zjutraj. Čeprav je bila ura še tako zgodnja, je trepetal na ulicah mrzlični nemir. Na nekem oglu so stali Nemci in pravkar od nekoga zahtevali, naj jim pokaže osebno izkaznico. V tem, ko so ga preiskovali, se jim je Tone izmaknil in šel po drugo lico domov. Na cesti je videl mnogo Nemcev. Vse povsod so stali avtomobili. Gestapovci so postopali in razdraženo zijali na mimoidoče. Merili so s pogledi Toneta. Ta se je naredil, kakor da gre v tovarno in se ni zmenil za njihove poglede. Pri priči je pustil iz misli omamo, ki ga je zajela pri Ani in zaskrbljeno šel svojo pot, zraven pa oprezoval, kaj neki to pomeni. Ni si mogel razložiti. Htel je med železničarji, ki so v oguljenih modrih plaščih ali v kratkih suknjičih s kožuhovinastimi ovratniki, s svetilkami v rokah hiteli proti kolodvoru. Med njimi je nekoga spoznal. Posilil se je in ga mirno nagovoril.

"Kaj pa imajo?"

"Kaj veš, kakšnega hudiča počenja, kaj ne?"

Zadaj je nekdo krenil. Trije progovni delavci so šli na delo. Ustavili so se, si prižigali cigarete in eden je počasi, pomenljivo rekel:

"Nekega tovarniškega inženirja so sinoči ustrelili."

Toneta je zazebló pri srcu. "Katerega?" je hlastno vprašal. "Ne vem, nisem iz tovarne. Sinoči okoli enajstih je padel."

"Kje?"

"Prav blizu svoje vile, menda tamle pri tovarni nekje."

Tone se je spomnil Petra, ki je tisti večer oprezoval prav na istem mestu. Hkrati ga je spretelo, da njemu nihče ni ničesar omenil, čeprav so vedno o vseh stvareh sklepali skupaj in je sam celo pomagal zbirati dokazila za Kobetovo izdajalsko delo. "Ne zaupajo mi," ga je prešinilo tako boleče, kakor že nobena reč. Obenem je vprašal:

"Kdo pa ga je?"

"Kdor ga je, ga pač je," je osorno rekel eden progovnih delavcev in menil proti tovarišema: "Pojdimo!" Hitro so se oddaljili od Toneta in šli svojo pot.

"Tudi ti mi ne zaupajo," je bolelo Toneta. Seveda je razumel, da mu ne morejo zaupati, ker je mrgolelo gestapovskih vohunov, ki so skušali ljudi in nastavljalji ušesa. Vendar mu je bilo hudo.

Zvenec je rezko je priletel od kolodvora sem pisk lokomotive. Tone je nehote pospešil korake. Potihem se je splazil v stanovanje, vzletel iz omare kos kislega

črne kruha in ga vtaknil v žep delovnega suknjiča. Iz sobe je prišla mati.

"Ali že greš?" se je začudila. "Kave bi počakal, takoj bo kuhana."

Odkimal je in hitro odšel. Čutil je, kako ga materine zveste oči spremljajo in to ga je bolelo. V martinarni so stali delavci v gruči in se pogovarjali o umoru inženirja Kobeta.

"Gestapo ga ni mogel obvarovati," je rekel eden in se škodoželjno nasmehnil.

"Zdaj bo v tovarni lažje dihati," je menil drugi.

"Predolgo so ga pustili. Marsikdo bi bil še živ, ko bi tega zlodeja ne bilo!"

"Ampak, kako so ga?"

Nihče ni znal pojasniti. "Šest strelcev je oddal tisti, ki ga je počakal. Potem ga je vzela noč."

"In ga niso ujeli?"

"Čakal jih bo, ha!" Z nemalim ponosom je nekdo tako odgovoril.

Ura je bila šest, treba se je bilo lotiti dela. Preoblekli so se in si nataknili na gole noge lesene coklje. Vsi, tudi Tone. Vročina je žarela od vsepovsodi. Jeklena ogródja so se bleščala, kakor bi se potila od vročine. Zrak je kar trepetal. Vročina je puhtela in izžemala iz ljudi srage znoj. Ko so se po polurnem delu oddahnili in so stopili na njihovo mesto drugi, so se zatekli vstran in jeli hlastno piti črno kavo, ki so jo prinašali s seboj. Tone se je spomnil, da nima kave in je pil vodo.

"Voda ti ne bo zalegla," mu je rekel tovariš. "Samo spotiš se, že pa ti ne pogasi."

"Prekledo, človek je tak, kot izžeta čunja!"

"In če pomisliš, za koga delamo..."

Nekdo je sunil tistega, ki je govoril. Ob strani je stal delavec, ki je prišel šele pred kratkim. Niso mu zaupali. Gestapo je vrtal svoje vohune za vsako mesto in zato so bili delavci do novo-

došlecev zelo oprezni. Včasih se je izkazalo, da previdnost ni bila odveč.

Vkljub silni vročini so se ta dan pokazali gestapovci v martinarni. Toneta je pogrelo. Zdelo se mu je, da so prišli nalašč zaradi njega. Pogledal je po tovariših in videl, da sta dva prav tako vznemirjena, kot on sam. Dobro je poznal navidezni mir, s katerim človek poskuša prikriti razburjenje in se dela, kot da je ves zatopljen v svoje opravilo v resnici pa streže na vsak sum in ves trepeti od notranjega nemira. Toda gestapovci so le poklicali vse delavce po imenih in ko so se prepričali, da nikogar ne manjka, so odšli. Delavci so se oddahnili. Vkljub vsemu jih je na skrivaj skrbelo, kaj to pomeni in so menili, da kar tako gestapo ne hodi po obratih.

Ko so se vračali z dela, je Toneta srečal znani aktivist, ga poprosil ognja, in ko si je dolgo in počasi prižigal cigareto, mu je seplnil:

"Gestapovci so sinoči ranili tistega, ki je streljal na Kobeta. Na cesti so sledovi krvi. Nikogar ne pustijo v bližino. S psi preiskujejo..."

Tone je prikimal in se pri priči obrnil. Stopil je pred trafiko, kjer je že stalo nekaj ljudi in čakalo na cigarete. Trafika je bila še vedno zaprta. Pridružil se je čakajočim in poslušal tnanje zaradi tobaka, ki ga je bilo vedno manj.

Nekaj minut je stal pred trafiko, zamrmral nekaj, kot da ne ustege tako dolgo čakati in hitro odšel proti Savi. Šel je mimo tovarne in potem mimo mesta, kjer so ustrelili izdajalca Kobeta. Ob ograji njegove vile je stala straža. Ljudje so že hodili tam mimo. Na tleh je ležalo nekaj razbitega stekla in rjavkasti sledovi krvi. Tone je pazno pogledal po obcestnem robu in videl, da je bilo mogoče slediti redke kaplje krvi v smeri proti Savi. Čez nekako petdeset kora-

kov ni več opazil kapelj, morda so jih ljudje že izhodili. Ob cesti je stal črn luksuzni avto, mimo njega je stopal gori in doli vojak. Tone je prešel nevarno mesto počasi, kakor bi se mu nikamor ne mudilo. Ko je zavil okoli ogla in ga straža in vojak niso mogli več videti, je pospešil korake in prišel kmalu do Lavtižarjevega doma.

V kuhinji je našel mater in Meto in hlastno vprašal po Petru. Obe sta se spogledali. Počasi, obotavljajoče se, je odgovorila Lavtižarka, da je Peter zgoraj, da leži, ker mu nekaj ni prav.

"Govoriti moram z njim," je zahteval Tone.

Meta ga je odvedla po stopnicah v podstrešno sobo in ga spustila k bratu. Peter je ležal na postelji, ves blede in onemogel. Ko je videl Toneta, se je razveselil.

"Obstrelili so te?" je vprašal Tone in sedel na rob postelje.

"Obstrelili," je togo potrdil Peter.

"Peter, takoj se umakni, dobiš te bodo," je rekel Tone.

Peter je široko razprl oči in strmel v Toneta. "Kako naj se umaknem?" je zastokal. Boleče se je skušal premakniti na postelji, pa je le zažmeril z očmi in stisnil zobe. Nato je omahnil nazaj na vzglavje. "Tukaj, v boku mora tičati krogla," je ječe povedal. "Sam ne vem, kako sem jim ušel. Menda od strahu nisem čutil bolečine. Potem sta mi onadva pomagala in me privlekla domov."

"Trije ste bili?"

"Trojka, da."

"V tovarni povprašujejo po tistih, ki jih ni na delo. S slednimi psi so iskali sledi. Peter, moraš proč od tu!"

"Ne morem. Toda—živega me ne bodo, ne boj se." Z očmi je obvisel na odeji in Tone je vedel, da ima tam skrito pištolo. Potem je vznemirjeno rekel:

"Tone, ali sem kdaj mislil, da bom takole... da bom človeka? Brenčič je izdajal. Fale je padel zaradi njega, moj oče je šel v taborišče in drugi tudi. Mati se je vrnila iz Begunj in je povedala, kako so zahtevali od nje, naj pregovori Miho, da se jim bo prostovoljno predal. Skoraj zmešalo se ji je... Takrat me je prišlo. Ali ni nikogar, ki bi ga ubil, izdajalca, podleža, svinjo, sem si rekel. Oni so taki, kako pa naj bomo mi drugačni, če tako delajo z nami? Pa sem šel. Zjutraj sem bruhal, dva dni nisem pokusil jedi, mislil sem, da me bo kraj... Pa sem prebolel. Pozabil nisem, vidiš! Nikoli ne bom pozabil. Ubili človeka iz zasede, pa naj bo še tak zločinec, to je strašno, Tone! Zdaj pa to, s Kobetom! Koliko jih je pobral gestapo po tovarni zaradi njega! Koliko imen na letakih! Koliko žalosti, Tone! Naši so rekli... Veš, tega sem laže ubil!" je rekel s spačenim smehom in neko strastjo v glasu, ki je Toneta pretresla. "Gestapovci so ga obkrožali in ga stražili, zločinec! Dolgo sem čakal, menda se je zasedel na kakem banketu. Ali pa je bil na gestapu. Pozno so se pripeljali in potem sem... Zamislil je, se stresel in vprašujoče pogledal Toneta.

"Prav si storil!" je rekel Tone.

"A tu ne smeš ostati! Pomisli, kaj bi bilo s tvojimi, če te dobe! Kaj bi bil, ko bi ti streljal nanje? Groza je misliti! Hoditi ne moreš?"

"Ne, za vse na svetu ne."

"Če do večera ne bo nikogar, te bomo odnesli," je odločil Tone.

"Slušaj," je poskušal ugovarjati Peter.

"Ne," je odbil Tone. "Moraš!"

"Poslušaj, saj mi je vseeno, le živega me ne bodo dobili!"

"A vseeno ti je, če pogineš?"

Tone se je razjezil. "Živce imaš kot ženska, pa si misliš, da boš spravljal s poti naše sovražnike?"

Zata posel je treba drugačnih ljudi, trdih in trdnih. Ti nisi."

Peter ga je zagrabil za roko

in okoli ust mu je trzalo kot otroku, ki komaj zadržuje jok. "Tone!" je vzkliknil. "Kaj so naredili iz mene? Kaj so naredili... Vrgel je glavo v blazino, pokril obraz z rokama in dušil jok."

Tone je hlastno stopil k njemu in mu odtrgal roki od obraza. "Jokal pa ne boš!" je kratko velel. "Kdo bi mislil, da te bo tako zadelo? Seveda, rana, strah, vse je prineslo svoje. Zdaj te moramo spraviti na varno. Ni čakal Petrovega odgovora. Šel je v kuhinjo in resno spregovoril z Lavtižarko in Meto.

"Peter ne sme ostati doma. Iskali ga bodo in potem..."

razprl je roki. "Poskrbel bom, da ga bodo spravili na varno. Ti, Meta, pojdeš k nekemu, kakaj..." Iztrgal je iz belečnice list papirja in nekaj napisal. Naselil.

"Obstrelili so te?" je vprašal Tone in sedel na rob postelje.

"Obstrelili," je togo potrdil Peter.

"Peter, takoj se umakni, dobiš te bodo," je rekel Tone.

Peter je široko razprl oči in strmel v Toneta. "Kako naj se umaknem?" je zastokal. Boleče se je skušal premakniti na postelji, pa je le zažmeril z očmi in stisnil zobe. Nato je omahnil nazaj na vzglavje. "Tukaj, v boku mora tičati krogla," je ječe povedal. "Sam ne vem, kako sem jim ušel. Menda od strahu nisem čutil bolečine. Potem sta mi onadva pomagala in me privlekla domov."

"Trije ste bili?"

"Trojka, da."

"V tovarni povprašujejo po tistih, ki jih ni na delo. S slednimi psi so iskali sledi. Peter, moraš proč od tu!"

"Ne morem. Toda—živega me ne bodo, ne boj se." Z očmi je obvisel na odeji in Tone je vedel, da ima tam skrito pištolo. Potem je vznemirjeno rekel:

"Tone, ali sem kdaj mislil, da bom takole... da bom človeka? Brenčič je izdajal. Fale je padel zaradi njega, moj oče je šel v taborišče in drugi tudi. Mati se je vrnila iz Begunj in je povedala, kako so zahtevali od nje, naj pregovori Miho, da se jim bo prostovoljno predal. Skoraj zmešalo se ji je... Takrat me je prišlo. Ali ni nikogar, ki bi ga ubil, izdajalca, podleža, svinjo, sem si rekel. Oni so taki, kako pa naj bomo mi drugačni, če tako delajo z nami? Pa sem šel. Zjutraj sem bruhal, dva dni nisem pokusil jedi, mislil sem, da me bo kraj... Pa sem prebolel. Pozabil nisem, vidiš! Nikoli ne bom pozabil. Ubili človeka iz zasede, pa naj bo še tak zločinec, to je strašno, Tone! Zdaj pa to, s Kobetom! Koliko jih je pobral gestapo po tovarni zaradi njega! Koliko imen na letakih! Koliko žalosti, Tone! Naši so rekli... Veš, tega sem laže ubil!" je rekel s spačenim smehom in neko strastjo v glasu, ki je Toneta pretresla. "Gestapovci so ga obkrožali in ga stražili, zločinec! Dolgo sem čakal, menda se je zasedel na kakem banketu. Ali pa je bil na gestapu. Pozno so se pripeljali in potem sem... Zamislil je, se stresel in vprašujoče pogledal Toneta.

"Prav si storil!" je rekel Tone.

"A tu ne smeš ostati! Pomisli, kaj bi bilo s tvojimi, če te dobe! Kaj bi bil, ko bi ti streljal nanje? Groza je misliti! Hoditi ne moreš?"

"Ne, za vse na svetu ne."

"Če do večera ne bo nikogar, te bomo odnesli," je odločil Tone.

"Slušaj," je poskušal ugovarjati Peter.

"Ne," je odbil Tone. "Moraš!"

"Poslušaj, saj mi je vseeno, le živega me ne bodo dobili!"

"A vseeno ti je, če pogineš?"

Tone se je razjezil. "Živce imaš kot ženska, pa si misliš, da boš spravljal s poti naše sovražnike?"

Zata posel je treba drugačnih ljudi, trdih in trdnih. Ti nisi."

Peter ga je zagrabil za roko

to je list oslinil in ga stisnil v gube. "Šla boš h Kopaču in mu izročila ta list. Ali bi mogla potem še na Javornik? Bi ne bilo sumljivo?"

"Naj gre France," je rekla Meta. Poklicala je brata, ki je nekaj brusil za hišo. France je prišel in pozdravil Toneta. Tone tu je bil fant všeč.

"Nekam boš šel, ampak ne bo di neumen," mu je rekel.

"Vse bom opravil," je navdušeno odgovoril France.

(Dalje prihodnjič)

VAS MUČI REVMAZIZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.

Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 1-9611

M L A D
slovenski zavarovalniški agent, žena in dva otroka, iščejo stanovanje s 2 ali 3 spalnicami. Plačajo do \$85 mesečno. Kdor ima za odati, naj pokliče

RE 1-7373

POŠTEN MOŠKI.
v starosti 50 do 65 let, dobi sobo pri priletnih ljudeh. Mora biti mirnega značaja.

Vpraša se na
14121 THAMES AVE.

HIŠNI GOSPODARJI!
Sedaj je čas, da si daste hiše prebarvati in popraviti.

Delo izvršimo v popolno zadovoljstvo in po zmernih cenah.

Za podrobnosti se obrnite na
VICTOR KOVAČIČ
1253 Norwood Rd.

ali pokličite po 6. uri zvečer
EN 1-2549

Z A V E S E
IZDELANE PO
NAROCILU
Cormices—pokrivala za stole iz posebne Cohama Hand Print blaga.

DELO PROSTO
Priznane me-
okna in si pri-
hranite do 25%.

NEW YORK
DRAPERY
6926-30 St. Clair

FOR—
CHICAGO
and all sections
of the Midwest
OUR ADVERTISING
REPRESENTATIVES
are the
Chicago
Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT
RESPONSIBLE Service Man's
Wife, child, urgently need 5
room unfurnished apartment.
Any good location South. Moderate rental.

STewart 3-4989
or Vincennes 6-7839

HELP WANTED—MALE

TOOL MAKERS
GAUGE MAKERS
AND
LATHE HANDS
OVERTIME FIRST AND SECOND SHIFTS
TOP WAGES TO TOP MEN
APPLY
SMITH PALMER MACHINE CORP.
3235 WEST CHICAGO AVENUE

HELP WANTED—Domestic
COMPETENT General Housework.
Plain cooking. Assist with care
of 1 child. Good home. Top
salary.

GRaceland 7-1875,
Tuesday & Wednesday
RAnd 6-8125
Thursday & Friday

SLOVAKIAN Couple will give
good home to competent house-
keeper. Assist with care of chil-
dren. Own room.

PAlisade 5-5588
or MUIlberry 5-7349

HELP WANTED—MALE

TOOL MAKERS
GAUGE MAKERS
AND
LATHE HANDS
OVERTIME FIRST AND SECOND SHIFTS
TOP WAGES TO TOP MEN
APPLY
SMITH PALMER MACHINE CORP.
3235 WEST CHICAGO AVENUE

HELP WANTED—Domestic
COMPETENT General Housework.
Plain cooking. Assist with care
of 1 child. Good home. Top
salary.

GRaceland 7-1875,
Tuesday & Wednesday
RAnd 6-8125
Thursday & Friday

SLOVAKIAN Couple will give
good home to competent house-
keeper. Assist with care of chil-
dren. Own room.

PAlisade 5-5588
or MUIlberry 5-7349

HELP WANTED—MALE

TOOL MAKERS
GAUGE MAKERS
AND
LATHE HANDS
OVERTIME FIRST AND SECOND SHIFTS
TOP WAGES TO TOP MEN
APPLY
SMITH PALMER MACHINE CORP.
3235 WEST CHICAGO AVENUE

HELP WANTED—Domestic
COMPETENT General Housework.
Plain cooking. Assist with care
of 1 child. Good home. Top
salary.

GRaceland 7-1875,
Tuesday & Wednesday
RAnd 6-8125
Thursday & Friday

SLOVAKIAN Couple will give
good home to competent house-
keeper. Assist with care of chil-
dren. Own room.

PAlisade 5-5588
or MUIlberry 5-7349

HELP WANTED—MALE

TOOL MAKERS
GAUGE MAKERS
AND
LATHE HANDS
OVERTIME FIRST AND SECOND SHIFTS
TOP WAGES TO TOP MEN
APPLY
SMITH PALMER MACHINE CORP.
3235 WEST CHICAGO AVENUE

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Spreje-
mamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd.
NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose
ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugaajo.

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

The May Co's Basement

"Sa-lon"
Ženske rayon in z elastiko ob pasu
HLAČKE
ali STEP-INS

Mere 5-6-7
& 8 **69^c** vsake
Mere 9 & 10 **79^c**
Mere 11 & 12 **98^c**

Ženske spodnje hlačke in step-ins
iz finega rayona in znanega "Sa-
Von" izdelka. Vse imajo elastiko
ob pasu. Samo roza barva.

Poštna in telefonska naročila
sprejeta—
Pokličite CHerry 1-3000
(Nobena C.O.D. naročila izpod 2.01,
davek vklj., se ne sprejme)
Basement oddelek z pleteno
spodnjo opravo

Deški 2-komadni
Sanforized* in z zipperjem
BOXER SETI
Kratke hlače
in Polo srajca **1.98**

Dobro pletene bombažne pisane
polo srajce s "Sanforized"*
kratkimi hlačami z zipperjem
spredaj in elastičnim pasom.
Ukrojeno po "Don Roberts" za
pravilno mero. Mere 4 do 12.
V rjavi, zeleni, temno plavi ali
sivi barvi.

Deški Sanforized* Boxer
Longie seti

Enako popularen
kroj iz boxer dolgimi
hlačami z zipperjem
spredaj in elastičnim
pasom. Sparoma s le-
pisano bombažno polo srajco.
Mere 4 do 12. V sivi, temno
plavi, zeleni ali rjavi barvi.
*Povprečno skrajšanje 1%

Poštna in telefonska naročila
sprejeta—
Pokličite CHerry 1-3000
Basement oddelek z
deško opravo

Moške pristne vladne armadne in marinske

bombažne T-srajce

Z zelo majhnimi hibami,
boljše kakovosti

Moške iz bombaža pletene T-
srajce .. okroglim ovratnikom in
kratkimi rokavi, narejene za ame-
riško armado in marine! Odklonje-
ne so bile radi manjših hib. Mere
36 do 38, majhne; 40 do 42, sred-
nje; 44 do 46, velike.

Basement oddelek z moško opravo

59^c

